

Száz éves a magyar ortopédia bölcsője

A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona és az Uzsoki Kórház Ortopéd Osztályának 100. és a Traumatológiai Osztály 50. évfordulója*

DR. KÁRPÁTI ZOLTÁN

Érkezett: 2022. december 15.

DOI: 10.21755/MT0.2022.065.0104.0006

Nyomorék Gyermekek Országos Otthona - Uzsoki Kórház

100 év ortopédia - 50 év traumatológia

„Múlt nélkül nincs jövő,
s mennél gazdagabb a múltad,
annál több fonálon
kapaszkodhatsz a jövőbe.”

Babits Mihály

Ápolnunk kell a múlt emlékeit, mert ebből építkezünk nap mint nap. Száz éves jubileumát ünnepeli osztályunk, az első önálló magyar ortopédiai osztály, a Nyomorék Gyermekek Országos Otthona és jogutódja az Uzsoki Kórház Ortopédiai Osztálya, és ötven éve indult a traumatológiai ellátás osztályunkon, így 1972-ben elsőként jött létre a falaink közt a két mozgásszervi szakma hazai szimbiózisa.

Hálásak vagyunk elődeinknek, akikre ma emlékezünk. Akik két világháborún, és nehéz évtizedeken át küzdöttek szakmánk, intézetünk fejlődéséért, többször fennmaradásáért. Ők gyűjtötték, őrizték és megosztották velünk tudásukat, az emlékeket, az értékes régi fotókat, írásokat az utókornak – nekünk. Akiknek áldozatos munkáját folytatva lett osztályuk, méltán elismert országos és világhírű szakmai forrás és műhely egyaránt.

„A Nyomorék Gyermekek Országos Otthonának történetét, képeit felidézve az örök értékek által megrajzolt vezérfonallal az utókornak is iránymutatást ad. A ház elmúlt egy évszázadának története szakmai és erkölcsi értékekben olyan muníciót ad a hagyományok örököseinek, ami biztos alapokat jelenthet a napi gyógyító tevékenységben, tudományos munkában és talán segít tovább éltetni azt a szellemiséget, ami a magyar mozgásszervi sebészet bölcsőjét mindig jellemezte.”
(Hangody László)

* A cikk „Kárpáti Zoltán: A magyar ortopédia bölcsője” című könyve és az Uzsoki Kórház Ortopéd-traumatológiai Osztályának jubileumi ünnepségén elhangzott előadások alapján készült

Intézetünk története kicsit korábban kezdődik, mint az ortopéd osztály megalakulása.

„Az előző századfordulón – 1900 tájékán kényszerítően kerültek előtérbe a gyermekvédelem kérdései. Árvaházak, menhelyek, lelencházak alakultak meg, majd a Fehérkereszt Liga, Rothfeld Richárd vetette fel 1902-ben először az eszméjét annak, hogy német mintára otthon kellene alapítani a nyomorék gyermekeknek. Társadalmi gyűjtésből létrejött a Nyomorék Otthon Egyesület, amely már 1903-ban a Hungária út 20. szám alatt egy faházat bérelt (a volt Konsumex székház helyén). Az uralkodó osztálynak is kedvezett a lázas humanizmus. Az egyesület sorsjátékokat, bállokat, iskolai gyűjtést szervezett, és végül *I. Ferencz József* az Állami Lottó jövedelméből is 12.500 koronával támogatta a nemes célt.” (*Antal József*)

A gyűjtés tovább folytatódott és 1909-ben a Mexikói u. 60. alatt az egyesület 50.000 koronáért telket vesz. 1910-ben *Medgyes Alajos* építésszt megbízta az otthon tervezésével, amely 1911-re fel is épül *Mann József* építőmester kivitelezésében, és 100 gyermek befogadására alkalmas az intézmény. Berendezésében, az „ágyalapításban” többek között jelentős részt vállal a „Deák Ferenc Szabadkőműves Páholy” is. Már az első évben 40 gyermeket fogad az intézmény. *Eisler Hugo* már az első években végez műtéteket a Charitee-ban az otthon gyermekein.

A *Medgyes Alajos* tervezte ház: A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona, épült 1911-ben közadakozásból, a „város peremén”. Az intézmény kezdetben otthonként majd iskolaként, működött. Szakmát kellett adni a gyermeknek lehetőségeikhez mérten. Később a kórházi ellátás is a feladata lett.

„A kórházba minden olyan beteget felvettek, aki az ápolási díjat fizetni nem tudta. Bár az intézmény magánkórházként és otthonként működött, a rászorulóknak ingyenes ellátást biztosítottak, és így nem lettek a szerencsétlenség vámszedői”.

„Az intézetbe mindkét nembeli testi nyomorékok vétetnek fel, rosszkezüek vagy lábúak, kezetlenek, lábatlanok, bénák, esetleg deformált testalkatúak 6–14 éves korig. Egyetlen kikötés az, hogy a gyermek elmebeli képessége olyan fokú legyen, hogy testi fogyatékoságát, mely akármilyen nagy is lehet, intelligenciával pótolni tudja.”

Az I. világháborúban hazafias érzésektől hevítve 1915-ben hadikórházzá alakítják az épületet. De hadikórház lett a Múcsarnok a Hősök terén és a szomszédos „Lajta” ház, a mai Mozgásjavító Intézet is.

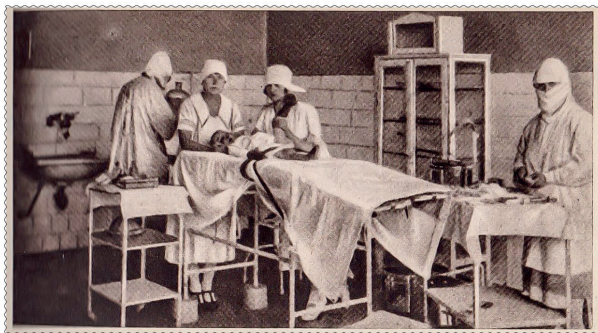
A hadikórház első hetenci

1922-ben került az Otthon olyan anyagi helyzetbe, hogy területén új ortopéd sebészeti osztályt, műtőt, és ambulanciát tudott kialakítani. Az új osztály élére a 29 éves *Zinner Nándor* nevezték ki. *Zinner* 1917-ben diplomázott. *Manninger Vilmos* és *Horváth Boldizsár* voltak a tanítómesterei. 1924-1951 között az igazgató főorvosi feladatokat is ellátta az intézetben. Az orvosigazgató *Szegevári György*, az ügyvezető igazgató *Morvai Izsó*, míg az iskola igazgatója *Hegedűs Lajos* volt.

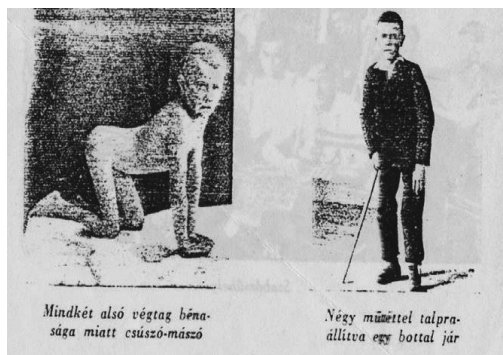
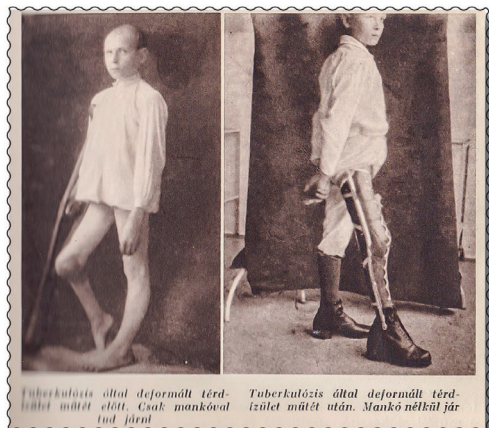
Az ortopédiai osztály megjelenésével egy olyan komplex rehabilitáció körvonalai bontakoztak ki, amely Európában is páratlan volt a maga nemében. A műtéti forgalom 1927-ben már közel 1000 volt.

Zinner Nándor

„Ebben a mütőben Zinner Nándor sok fiatal kollégát szakvizsgáztatott, többek között 1940 táján Forgon Mihályt is (1969-től a pécsi Sebészeti Klinika traumatológus docense, majd 1986-tól a pécsi Ortopéd Klinika professzora), akinek azt mondta, hogy: Fiam, ha lehetne két jelest adni, Te azt kapnál.”

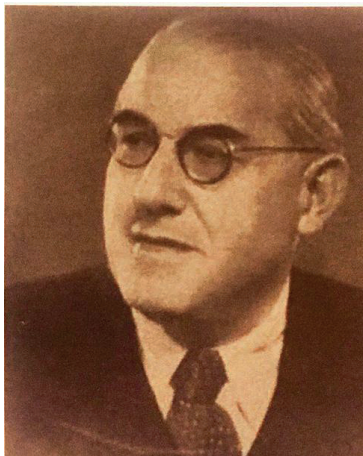

gyermekhúdás	65
merev bénulások	20
csigolyagyulladások	6
izületi gyulladások	9
angolkór	7
veleszületett	16
amputáltak	27
központi eredetű	3
Összesen:	153

Néhány kép az intézetben ellátott gyermekekről

Az Uzsoki Kórház

A nyomorék otthontól négy saroknyira 1927. május 18-án 405 ágygal a Társadalombiztosító Központi Kórházát az Uzsoki utcában a Kormányzó nyitotta meg. Az első igazgató *Lévai József* sebész főorvos, udvari tanácsos lett. 1929-ig 211 ágyon sebészeti betegeket láttak el. *Hedri Endre* professzor, majd később 1962-től *Köves István* tanár úr neve fémjelezte az osztályt.

Hedri Endre (1893–1962)

A két intézet történelme az évszázad során összefonódott egymással. Az ország első önálló baleseti sebészeti osztályát 1928-ban hozták létre az Uzsoki Kórház Sebészeti Osztályán belül. A Hedri Endre vezette osztály kezdetben 46 ágygal működött, de 1932-ben megduplázták az ágy-számot. Emellett röntgen osztály, kémiai laboratórium, fizikoterápia, patológia és gyógyszerár működött az intézményben. 1932-ben 14 ágygal onkoradiológiai osztály, szakambulancia létesült. Az Intézet nagyműtéteket is vállalt és igen jó hírnevű lett. Megtervezték az önálló Baleseti Kórház épületét is, amelyet végül 1941-ben nyitottak meg és az Uzsokiból a traumatológiát áthelyezték a Fiumei úti Kórházba. Kórházunk így a hazai baleseti sebészet bölcsőjének is mondhatja magát.

1936. június végén, Budapesten rendezték a III. Nyomorékügyi Világkongresszust. A háromnapos kongresszuson 21 ország vett részt világhírű orvosprofesszorok, pedagógusok, szociális szakemberek képviselésével. A kongresszus fővédnöke *Horthy Miklós* Kormányzó volt. A Szent János Kórház Ortopéd Osztályának megtekintése után a résztvevők hivatalosak voltak egy teadélutánra is a Nyomorék Gyermekek Országos Otthonába. A házigazdák *Horváth Boldizsár* és *Zinner Nándor* voltak a két intézetben.

80. évfolyam. 26. szám. Budapest, 1936. június 27.

ORVOSI HETILAP

Alapította MARKUSOVSKY LAJOS 1897-ben.

Felvittek: ANTAL GEZA, HÖGYES ENDRE, LENHOSSEK MIHÁLY, SZEKELY ÁGOSTON

Szerkesztőbizottság: HEGEDŰ FERENC, ESSEKUTZ BELA, GÖRKA SANDOR, HÜTTL TIVADAR, VAMOSSY ZOLTÁN, VIDAKOVITS KAMILLO, KEUTER KAMILLO, JENNY ENWE, FELEŐS SZERENCSŐ, VAMOSSY ZOLTÁN, KÖNYVETEM TÁRSÁG, SEITZHAUSER SZŐTŐ, FRITZ ERNŐ

Köszöntő.

Szeretettel üdvözljük fővárosunkban a III. Nyomorékügyi Világkongresszusra a föld legtávolibb részéről is összegyűlt kiküldötteket, tagokat és magát az anyagegyesületet, az „International Society for Crippled Children”-t.

Az International Society zászlójára egyik legszomorúbb szociális probléma kérdése van felírva. A nyomorékvédelem, amely — mint azt az egyesület neve is jelzi — a gyermekkorban kezdődik. Azokon az emberpalántákon igyekszik először segíteni, akik önhibájukon kívül válnak testileg fogyatékosokká és akiknek nyomoréksága az életüket kevéssé, de szociális létüket annál inkább veszélyezteti. Amilyen szomorú ez a probléma, annyira nemessé válik azonban akkor, amikor segíteni igyekszünk.

A szociális és egészségügyi védelemnek, mint az általános embervédelem egyik részének intézményes megszervezése a társadalom fejlődéséből következő oly kötelesség, amely elől egy kultúr nép sem térhet ki. Kezdetben mindez csak karitatív munka volt, de a fejlődés során lassanként mindinkább megtelt egészségügyi tartalommal. Ebből következik, hogy az általános embervédelemben a nyomorékgondozásnak is helyet kell biztosítani.

Magyarország önzélesen hirdetheti eddigi szociális alkotásait, amelyek különösen a gyermekvédelem terén sokszor megelőzték a külföldet is. Nálunk a szellemi és érzékszervi fogyatékosok is (gyengeelméjűség, vakdúság, süket-némaság) sok tekintetben kielégítő védelemben részesülnek. A testileg fogyatékosok (nyomorékok) védelme azonban sajátos módon hátra van még, annak ellenére, hogy az 1930-as magyar statisztika szerint is a nyomorékok száma túlhaladja a szellemi és érzékszervi fogyatékosok számát. A nyomorékvédelem szükségessége és fontossága nő azáltal is, hogy a testi fogyatékosok 60%-át helyes védelemmel meg lehetne előzni.

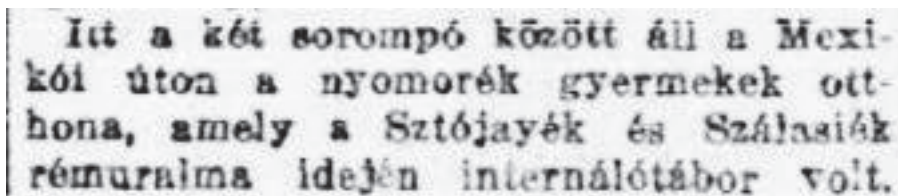
Azt hiszem, ezen a téren kell először segíteni. A helyes megelőzés nagyon sokban megerősíti az egészségügyi kormányzat célkitűzéseivel. Ezzel kapcsolatban könnyebben megoldható a felkutatás, esetleges katasztrófa felállítása és így lényegesen csökkenthető lenne a nyomorékok száma és a fogyatékosok mértéke.

Ezen az alapon felépítve remélhetjük a nyomorékkérdésnek szélesebb körű kibontakozását. Ez természetesen nem jelentheti az egyéb meglévő védelem és gondozási forma elhanyagolását, sőt ezek erősítése és fejlesztése azért is fontos, mert ezekre a kiépített intézményes munka keretén belül fontos szerep vár.

A világkongresszus budapesti tárgyalásai a védelem minden irányára kiterjednek. A praeventio, a gyógyítás és a nevelés-tanítás egyformán részt kap a kongresszusi napokon és hatálosan fog rámutatni a testileg fogyatékosok szociális védelmének nagy jelentőségére. Hiszem, hogy az eredményes munka rá fogja irányítani az illetékes körök és a társadalom figyelmét és érdeklődését a kérdésre, amelynek támogatása okvetlenül szükséges ahhoz, hogy a nyomorékgondozás intézményesen kiépülhessen az egész országban.

Dr. Johan Béla
belügyi államtitkár, a kongresszus magyar elnöke.

A II. Világháborúban Reichard Józsefet munkaszolgálatra kényszerítették, Zinner Nándort a Gestapo 44-ben kiköltözésre kényszerítette. Az Otthonban élő gyermekeket 44-ben „haza” küldték.

Népszava, 1946. november (74. évfolyam, 248272. szám)

1944. december 3-án a rendőrség a nyilasokkal egyetemben tüzet nyitott a Mexikói úti Lajta ház (a szomszédos, ma Mozgásjavító Intézet) udvarán felsorakoztatott zsidó gyerekekre és felnőttekre. A karhatalom ámkfutásának sok kisgyerek és civil ember esett áldozatául.

1945. március végén nyitotta meg újra kapuit az Nyomorék Gyermekeotthon a régi vezetőséggel és személyzettel, majd 1948-ban államosították az intézményt.

Hedri Endre javaslata volt 1947. június 24-én az Orvostudományi Tanári Testület ülésén az önálló Ortopédiai Tanszék létrehozása, amely 1951-ben valósult meg *Zinner Nándor* vezetésével. Kilenc munkatársa követte őt a Nyomorék Otthonból az új Ortopéd Klinikára: *Adorján István, Barabás Csaba, Bartha Ottó, Berend Endre, Bíró Tibor, Glauber Andor, Koncz Imre, Schillár Pál, Massányi Lajos*.

Zinner Nándor 1952 augusztusában még magas állami kitüntetést kapott, majd pár hónappal később koholt vádakkal koncepció perben elítélték. Később az Irgalmasrendi Kórház (ORFI) ortopéd osztály vezetője lett. 1957 tavaszán rehabilitálták és visszakérült az Ortopéd Klinika élére, azonban 57 őszén rövid betegség után elhunyt.

ZINNER
NÁNDOR
1893 –
1957

Kibontakozó orvosi életébe 1914-ben berobbant az értelmetlen világháború. Negyedéves medikus volt. Kevés volt az orvos az országban és a szorgalmas, kiváló előmeneteli medikus a János kórház napi díjas orvosa lett. Három évig gyakorlati munkát végzett, tanult, vizsgázott és 1917-ben elnyerte az orvosi diplomáját. Kiváló mestereinek, Manninger Vilmosnak és Horváth Mihálynak a hatása megszabta számára az utat. Egyik úttörőjévé lett az ortopéd sebészetnek.

A Rokkantak Utókezelő Intézete a Gyermekevédő Liga önálló tevékenységének első állomása, majd 1922-ben a Nyomorék Gyermekek Országos Otthonának a főorvosa lett 29 évesen. 26 évet töltött el ezen a nagyon nehéz orvosi őrhelyen. Mostoha körülmények között kiváló eredménnyel dolgozott. A segítőkészség volt tudományának és sebési művészetének a motorja.

1951-ben a Magyar Népköztársaság kormánya orthopaediai klinikát szervezett és a budapesti orvostudományi egyetem tanácsa az új tanszék vezetésére meghívta Zinner Nándort. Ezzel beteljesült élete vágya: a gyógyítás mellett tanítani, megnyílt előtte a sokak tanításának lehetősége. Mert két marokkal osztogatta a tapasztalatokban mérhetetlen gazdag tudását mindenkinek, akik a közelében dolgoztak, asszisztenseinek, diáljainak.

De alig kezdődött el alkotó életének sokatígérő új szakasza, nagy megpróbáltatások érték, beteg lett a szíve is. nem vette tudomásul, hogy a rokkantak nagy orvosa is kíméletre szorulhat. A tudományért való lázas tevékenységben szűnt meg dobogni az emberi humánusmot szolgáltató szíve.

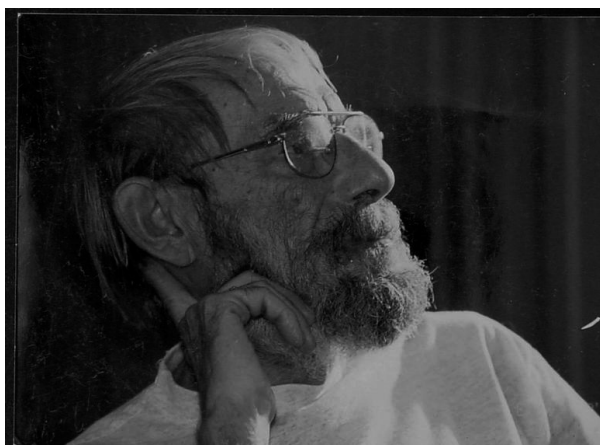
Orvosi Hetilap, 1957. 98. évf. 28. sz., p. 749-750

Babics Antal Dr.]

A Mexikói úton 1951-től *Reichard József* főorvos vezetésével működött tovább az osztály. Akik maradtak: *Szegvári György*, *Bényi Pál*, *Herczeg Miklós* és felesége *Károlyi Márta*, *Kompra Mária*, *Nemes György*, *Madarasi Károly*, és új segédorvosnak érkezett *Antal József*.

Reichard József

Antal József

1955-1956-ban az iskola elköltözött a régi falak közül a szomszédos „Lajta házba” – a mai Mozgásjavító Intézetbe. „Ezzel megcsendült a requiem egy csodálatos intézmény rendszer felett.” (Antal József)

1956-őszén a Lajta házban a bentlakó gyermekek leköltöztek a védettebb földszintre, alagsori torna terembe, amit nagyon élveztek mert egy nevelőtanár mellett tanítási szünet volt. Egyszer lóttek rá az épületre, amikor egy gyermek az ablakon kidugott egy botot. Vörös úttörő nyakkenőből vörös keresztet formázva felvarrtak egy lepedőre és kirakták az épület minden oldalára, tetejére jelezve, hogy egészségügyi intézmény! Így zárt kapuk mögött nem volt konfliktus az ellenforradalom alatt. A Nyomorék gyermek kórházban pedig az újszülött gyermekével és feleségével bentlakó Antal Józsa „védte” az intézményt. Zuglóban állították fel az úgynevezett „Szálin-orgonát. Borzasztó sorozatlövéses, félelmetesek voltak, hiszen felettük mentek el a lövedékek. (Nádas Pál: Wechselmann ház élettörténete)

Nevében még 1964-ig élt az épület Nyomorék Gyermekkórház címen, mígnem az Apáthy István Kórházhoz csatolták. 1966-ban megkezdtek a vegetáló kórház leszerelését és a Bethesda utcába való áttelepítését. Reichard Józsefet időlegesen felfüggesztették az osztály vezetéséből. Kéthetes határidőt kaptak az épület kiürítésére. Először, ezen ostrom során Dr. Aczél György elvtárs védelmére hivatkozva próbálták megvédeni az osztályt. Ez nem sikerült, „így csak az intézet kapuinak bezárásával tudták megakadályozni az osztály eltörlését.” Még ez évben az Uzsoki Utcai Kórház vette át az épületet és a 40 ágyra szűkített osztályt.

„A falak ereje a védők lelkében lakozik.” (Antal József)

1964-től 1971-ig az Ortopéd Osztály az átszervezés okozta sebeit nyalogatva vegetált, meglehetősen lepusztult állapotban. 1971-ben Reichard tanár urat nyugdíjazták. Csalódottan, sértődötten vonult vissza. Lakását sem hagyta el többé. Mint mondotta: „nem acél volt, amely hajlik, hanem kő, amely törik”

1972-ben az Antal főorvos úr vezette 1 éves interregnum után Benedek Tibor került az osztály élére, azzal a feladattal, hogy a traumatológiai profilt indítsa el az osztályon. Ezzel együtt maga az élet tört be a lezárt épületbe. Pénz, felszerelés, személyzet áramlott az osztályra. Három műtőt alakított ki. Röntgenkészülékek, vezetékes oxigén, sűrített levegő, vákuum szívás, N₂O került beépítésre a műtőkbe, az ambulanciára, az osztály kórtermeibe. A személyzet megduplázódott. Ütőképes traumatológia indult el, mely már részt vett a fővárosi ügyeleti rendszerben, miközben megkezdtek az Országos Traumatológiai Intézet kiürítését – átépítés miatt.

Benedek Tibor

Benedek tanár úr alapvetően ortopéd sebész volt, de a Koltói kórházból érkezve kiváló traumatológia ismeretekkel is rendelkezett, és magával hozta *Kozma László* főorvos urat, akin mindig érezhető volt, hogy a Böhler iskolán nevelkedett. Az itt régóta dolgozó kollégák a mindennapi munka mellett sajátították el a baleseti ellátást és sorban tették le a második szakvizsgájukat, némelyek már idősödő fejjel. *Benedek* tanár úr szinte elsőként egyesítette a két szakmát már a 70-es években.

„Az osztályon belül egyedülállóan valósult meg a két szaktudomány egymásra találása. Kezdetről vallottuk, hogy a két szakág egymással nem hígítható. Az egyéneken belül kell megvalósulnia a szakmák diszkriminációjának, de szimbiózisának is” (*Antal József*)

1955-ben Zinner Nándor operált már Judet típusú csípőprotézist az ORFI-ban, a Mexikói úton pedig 1973-ban *Benedek Tanár Úr* indította el az endoprotetikai profilt, amely azóta is töretlenül fejlődik osztályunkon, mind a műtéti volumenben és az innovációkban is. Az első térdprotézisek Guepar típusúak voltak, melyhez kezdetben semmilyen, sablon nem állt rendelkezésre. Fiatal segédorvos kollégánk *Gábor Antal* lemintázta a protézis negatívját és otthon a garázsában készített reszekciós sablont. Talán innen ered örök bölcsességű mondása, hogy „ne legyen ortopéd az, akinek nincs garázs”.

Gábor Antal

Míg *Antal József* főorvos úr a klasszikus ortopédiai vonalat képviselte, ápolta tovább, a traumatológia elindulásával új profilok, új kollégák érkeztek osztályunkra. *Jancsó Géza* komoly sebész rutinnal Vácról, *Serényi Pál* főorvos úr a Baleseti Központból, aki „hadisebészeti” rutinjával mindent megoperált, ha kellett. Egy igen erős középmezőny alakult ki a fiatal frissen szakvizsgázott orvosainkból, *Pánics István*, *Kirschner István*, *Ormai László*, *Fejérdy Gábor*, és ifjú kézsebészünk *Solti Ferenc*, valamint *Adonyi Ágnes*, *Mocsai Lajos*, *Szutrély Ferenc* ütőképes csapat volt egy-egy baleseti ügyeletben. Később több fiatal pályakezdő is jött osztályunkra, úgymint *Hangody László*, *Kárpáti Zoltán*, *Sebestyén Albert*, *Kocsis Barnabás*, *Szerb Imre*, *Klára Tamás*, *Tóth Ferenc*, *Szigeti István*, *Udvarhelyi Iván*, *Pantó Tamás*.

Az akkori ügyeleti rendszer szerint heti egyszer ügyeltünk teljes Budapestre és az agglomerációra. Szinte katasztrófaellátás volt, amely megkívánta, hogy az osztályon több aneszteziológus is

jelen legyen, például *Greiner Veronika, Kocsis Magda, Polgár Éva*, majd *Szabó Zsuzsa, Papp Hajnalka, Szűcs Judit, Tapolcsányi Éva, Kiss Katalin, Körmendi László, Makkai Alpár, Lizanecz Miklós*.

A neurotraumát a szomszédos Országos Idegsebészeti Intézet munkatársai segítségével oldottuk meg. Igen jó kapcsolatot ápoltunk például *Benoist György* idegsebésszel. Ő jött hozzánk rendszeresen traumás koponya dekompressziós műtétekhez, *Gábor Antal, Hangody László* és *Ormai László* pedig átvártak sokszor gerincet stabilizálni az idegsebészetre. Az egyre nagyobb megterhelést jelentő ügyeletek, és a Uzsoki kórháztól való távolság megkívánta, hogy saját belgyógyászunk is legyen *Kemenes Éva*, majd később *Bornes Klára* személyében.

Fejérdy Gábor, Pánics István, Greiner Veronika, Kirschner István

Gábor Antal, Benedek Tibor, Jancsó Géza, Madarász Ágnes

Serényi Pál

Jancsó Géza

Benedek tanár úrnak példamutató munkabírása, türelme mellett, talán legnagyobb érdeme volt, hogy nagyon jó munkahelyi, baráti kapcsolatot alakított ki osztályán. 1985-ben a Tanár úr nyugdíjba vonult, de tovább dolgozott az osztályon. Ismét *Antal* főorvos úr vette át a vezetést, közel két évig. Ez alatt átépítette az alagsort, új rendelőket alakított ki az osztály centralizálása érdekében. A kerületi szakrendeléseinket az Örs vezér térről és a Hermina útról, behozta az intézménybe, így az ortopéd–traumatológiai fekvőbeteg ellátás mellé bekerült az ambuláns ellátás is.

1987 nyarán megérkezett *Sükösd László* tanár úr osztályunkra a János Kórház Ortopéd–traumatológiai Osztályáról, így számára nem volt idegen mind a két szakma együttélése, továbbvitele. Ugyanakkor megőrizte az immár hagyományos baráti kapcsolatot a dolgozók között. *Sükösd* tanár úr ismételten új lendületet adott az osztálynak. Talán a legfontosabb érdeme, hogy behozta osztályunkra az akkor még nagyon gyerekcipőben járó artroszkópos sebészetet. Az első „csőtűkrös” bemutató műtétet meghívására *Kalabay* tanár úr végezte osztályunkon. Szinte együtt nőttünk fel ezzel az új dimenzióval nyújtó, minimál invazív operációs technikával, melynek tanulása szinte folyamatos kísérletezésre, majd innovációra készítetett mindannyiunkat. Kezdetől fogva biztatott minket, hogy vegyünk részt tudományos kongresszusokon, és mindenki tartson előadást, amely lehetőséget ad munkánk, eredményeink megmutatására, további fejlesztésére is. Azóta vagyunk híresek arról, hogy az Uzsokisok 20–30 fős csapatban, együtt vesznek részt egy-egy rendezvényen.

Sükösd László

Benedek T., Varga Erzs, Sükösd L., Fokics Edit, Gábor A., Varga Ilona

Másik jelentős érdeme a Tanár úrnak, hogy sikerült a szomszédos kis épület átépítésével kialakítani egy kis 30 ágyas különálló gyermekosztályt, ezzel Antal főorvos úr álmai szerint folytatható a mozgássérült gyermek ellátása, amelyre a nagy múltú épület eredetileg hivatott volt. Különös tekintettel arra, hogy neuromuscularis betegségek ellátására kijelölt centrum voltunk, és a szomszédos Mozgásjavító Intézet is bőven ellátott minket mozgássérült gyermekekkel. Antal főorvos úr így tovább vihette és taníthatta nekünk a nagy elődök tudását, ismeretét, és a történelmi intézet hagyományait.

Sükösd tanár úr a 90-es évek elejétől fogva az artroszkópos technikák fejlődésével lehetővé tette és támogatta innovációs törekvéseinket. Ez időben az ilyen irányú humán műtéteken túl sokat operáltunk az Állatorvosi Egyetemen, hogy porcátültetési technikánkat tökéletesítsük, megfelelő műszerkészletet tudjunk kialakítani. Tapasztalatainkat a lehető legtöbb módon tudtuk dokumentálni, bizonyítani. Biztatott minket az eredményeink publikálására, a hazai és később a külföldi megmérettetésre, így jutottunk el európai, majd amerikai kongresszusokra, tudományos fórumokra. Így indult el az, hogy az Uzsoki Kórház nevét szakmánk fórumain mindenütt feljegyezték.

Az ezredfordulón Sükösd tanár úr nyugdíjba vonulása idejében készült el az Uzsoki Kórház új sebészeti és diagnosztikai tömbje, és ekkor az új osztályvezetőnek *Hangody Lászlónak*, mintegy hozományként jutott egy osztályrész ebben az épületben, ami nagy előrelépés volt az elfáradt, eléggé lepusztult Mexikói úti osztályhoz képest. Több évtizedes elszigeteltségünk után bekerültünk a kórház vérkeringésébe, bár az ára ennek az volt, hogy 10 évig folyton ingáznunk kellett a két osztályrész között, komoly logisztikai feladat volt. Kézenfekvőnek tűnt, hogy az artroszkópos és sportsebészeti profilt telepítsük át ide. Az új, modern épület már alkalmas volt arra is, hogy már magunk is rendezünk konferenciákat. Az első évben 2003-ban egy év alatt 3 konferenciát is rendeztünk:

- 1st MIS Hip – Minimally Invasive Hip Instructional Course. Kadaver kurzus. 2003.05.14., 40 fő ; Gödöllői Királyi Kastély, Flór Ferenc Kórház, Meghívott előadó: *Dr. Thomas Klestil*
- Vállizületi artroszkópia aktuális kérdései. 2003.05.28. Uzsoki Kórház Tanácssterem, 150 fő ; Bemutató műtétek. Meghívott előadó: *Dr. Berndt Schumacher* Germany
- Minimal invazív technikák a mozgásszervi sebészetben I. 2003.10.03. Uzsoki Kórház Tanácssterem, 250 fő ; Bemutató műtétek. Meghívott előadó: *Prof. Dr. Jorge Galante*, Chicago USA.
- Minimal invasive hip replacement – early experiences with 150 two incision implantations International Instructional Course, 2004. január 28-29. Gödöllői Királyi Kastély
- Early experiences with minimally invasive total knee replacement. International Postgraduate Course, 2004. október 6-7. Budapest
- Minimál invazív technikák a mozgásszervi sebészetben II. 2004. nov.26. Uzsoki Kórház, Tanácssterem, 230 fő résztvevő. Kreditpontos. Bemutató műtétek, Meghívott előadó: *Dr. Bucsi László*
- Minimál invazív technikák a mozgásszervi sebészetben III. 2005. október 28. Uzsoki Kórház, 250 fő résztvevő. Kreditpontos. Bemutató műtétek, Meghívott előadók: *Dr. David Woodnut*, Swansea, UK *Dr. Siegfried Hoffman*, Wien
- Az ízületi porckárosodások kezelésének aktuális kérdései. 2007. március 22. Papp László Sportaréna, 280 fő, Kreditpontos, Meghívott előadó: *Prof. Dr. Charles Sherwood*, *Prof. Dr. Bálint Géza*, *Prof. Dr. Módos László*, *Prof. Dr. Sárvári András*, *Prof. Dr. Szendrői Miklós*, *Dr. Bartha Lajos*, *Dr. Bodó Gábor*, *Dr. Kaposi Pál*, *Dr. Magos Krisztián*
- 14th EFORT Instructional Course, Budapest, Hungary. 2007. szept.14-15. Uzsoki Kórház Tanácssterem, 280 résztvevő, Kreditpotos. Bemutató műtétek, Meghívott előadók: *Prof. Dr. Berkes István*, *Prof. Dr. Szendrői Miklós*, *Dr. Bucsi László*, *Prof. Dr. Nikolaus Böhler* Linz, *Dr. Jürgen Eichhorn*, *Dr. Andreas Halder*, *Dr. Martin Pietsch*, *Prof. Dr. Lars Petersen*, *Prof. Dr. Stephan Nehrer*, *Prof. Dr. Wolfhart Puh*, *Dr. Karsten Dreinhöfer*
- 20th EFORT Instructional Course, Budapest, Hungary, 2008. ápr. 18-19. Uzsoki Kórház Tanácssterem, 130 résztvevő
- Az ízületi porckárosodások kezelésének aktuális kérdései. Tudományos szimpózium, 2009. április 3. Papp László Sportaréna, 150 résztvevő
- EFORT ExMEx Forum :Osteoporotic Fractures, Management of periprosthetic fractures, Fractures of femur, upper extremity and spine EFORT mesterkurzus 2013. április 19-20. Uzsoki Kórház Tanácssterem. Meghívott előadók: *Alfredo Rodriguez*, Spain *Christian Kammerlander*, Austria. *Enric Cáceres Palou*, Spain. *Steffen Ruchholtz*, Germany. *Wolf Mutschler*, Germany. *Csaba Horváth*, Hungary. *Endre Varga*, Hungary. *Ferenc Tóth*, Hungary. *Gábor Kasó*, Hungary. *István Flóris*, Hungary. *Iván Udvarhelyi*, Hungary. *Jenő Kiss*, Hungary. *László Hangody*, Hungary. *Miklós*

Szebeny, Hungary. Sándor Frenyó, Hungary. Zoltan Detre, Hungary

- 3rd Central European Haemophilia Academy Course Multidisciplinary management of joint status of hemophilia patients. 2014. február 5-7. Uzsoki Kórház Tanácsterem, valamint a műtő. Meghívott előadó: *Dr. Szerb Imre* radiosynovectomy élő bemutatója

- Újdonságok a térdízületi szalagsebészetben és porcfelszínképzésben. 2014.09.26 Uzsoki Kórház Tanácsterem. Szimpózium és bemutató műtét. Meghívott előadó: *Dr. Florian Dirisamer*

- Új lehetőségek a porckárosodások kezelésében 2016. április 22. Budapest, Vajdahunyad Vára, Városliget

- Új lehetőségek a térdsebészetben 2017. március 31. Uzsoki Kórház Tanácsterem, 330 résztvevő, Műtési közvetítés

- Térdprotetika és porcfelszínképzés továbbképző kurzus 2019. március 31., Uzsoki Kórház Tanácsterem, 250 résztvevő. Téma: cement nélküli SanatSwing térdprotézis beültetés, revíziós térdprotetika, indikációk, technika Live surgery

- Térdprotetikai mesterkurzus 2017. október 26-27. Uzsoki Kórház Tanácsterem, 40 résztvevő. Téma: Zimmer revíziós térdprotézis, indikációk, technika Live surgery: *Dr. Udvarhelyi Iván*. Faculty: *Dr. Martin Pietsch*, Stolzalpe, Austria *Prof. Siegfried Hofmann*, Stolzalpe, Austria *Dr. Csaba Gimesi*, Kaposi Mór Teaching Hospital, *Prof. Péter Than*, University of Pécs, Hungary, *Prof. László Hangody*, Uzsoki Hospital, *Dr. Iván Udvarhelyi*, Uzsoki Hospital

- Jubileumi tudományos ülés 2022. november 24. Uzsoki Kórház Tanácsterem, 280 résztvevő

Az Uzsoki Kórház átépítése két ütemben történt. 2009 őszén költözhattunk át véglegesen a Korong utcai felújított 100 éves épületbe. Fájó szívvel búcsúztunk el a Mexikói úti épülettől, és áadtuk a Mozgásjavító Intézetnek. *Nádas Pál* igazgató úr irányításával 9 hónap alatt tetőt cseréltek, felújították az épületet. Az intézmény visszatért a kezdetekhez: Nyomorék Gyermekotthonból

mozgássérült gyermekek kollégiuma lett.

Osztályunk 88 ágygal, 7 db saját műtővel, 12 ágyas külön szepsztikus osztályrésszel kimagasló műtési számmal vesz részt az ortopéd, és baleseti betegek ellátásában. Évente 5–6000 műtétet végzünk, az ambulanciák forgalma évi 40000 fő.

40 szabadalom jegyzi osztályunk innovatív készségét, köztük a legjelentősebbek a mozaikplasztikával, porc- és szalagsebészettel kapcsolatos szabadalmak, valamint a magyar fejlesztésű és gyártmányú SanatSwing térdprotézis család, a Metrigen térdprotézis, és az SG revíziós csípőprotézis szár.

Osztályunk tudományos rangját mutatják az elismerések, kitüntetések:

Tudományos fokozatok, egyetemi címek:

PhD fokozat:

Dr. Hangody László 1994

Dr. Szerb Imre 2005

Dr. Pap Károly 2009

Dr. Pánics Gergely 2010

Dr. Hangody László Rudolf 2014

Dr. Hangody György Márk 2017

MTA doktora fokozat

Dr. Hangody László 2000

Egyetemi címek

Dr. Hangody László med. habil. 2003

Dr. Hangody László egyetemi magántanár 2003

Dr. Szerb Imre c. egyetemi docens 2013

Dr. Szerb Imre med. habil. 2021

Tudományos társasági funkciók és szerkesztőbizottsági tagságok

Dr. Hangody László

elnökség: Magyar Ortopéd Társaság elnöke 2003–2005, Magyar Artroszkópos Társaság elnöke 2010–2012, Ortopéd Szakmai Kollégium elnöke 2009–2011, Traumatológiai Szakmai Kollégium elnöke 2011–2013

vezetőségi tagság: Magyar Ortopéd Társaság, Magyar Traumatológus Társaság, European Federation of National Associations of Orthopaedics and Traumatology (EFORT) – Trauma Task Force

nemzetközi tudományos társasági tagság: American Academy of Orthopaedic Surgeons,

European Society of Sports Medicine Sports Traumatology Knee Surgery, Arthroscopy (ESSKA), International Cartilage Repair Society (ICRS), International Society of Arthroscopy Knee Surgery Sports Medicine (ISAKOS)

szerkesztőbizottsági tagság: Joint Diseases and Related Surgery (coeditor), The Knee, Magyar Traumatológia Ortopédia Kézsebészet Plasztikai Sebészet

Dr. Udvarhelyi Iván

elnökség: a Magyar Ortopéd Társaság elnöke

Dr. Szerb Imre

vezetőségi tagság: Magyar Ortopéd Társaság

Dr. Tóth Ferenc

vezetőségi tagság: Magyar Traumatológus Társaság, Traumatológiai és Kézsebészeti Tagozat

Dr. Vásárhelyi Gábor

vezetőségi tagság: Magyar Ortopéd Társaság, Magyar Artroszkópos Társaság

Dr. Pánics Gergely

vezetőségi tagság: Magyar Artroszkópos Társaság

Dr. Hangody László Rudolf

vezetőségi tagság: a Magyar Ortopéd Társaság pénztárosa

Tudományos díjak elismerések:

1993 Poszter Díj a Nemzetközi Orthopéd és Traumatológus Társaság (SICOT) kongresszus Erlangen, Németország (*Dr. Szerb Imre, Dr. Hangody László, Dr. Kárpáti Zoltán*)

1994 Poszter Díj az Európai Térdsebész Társaság, ESSKA VI. Kongresszus, Berlin, Németország (*Dr. Hangody László, Dr. Kárpáti Zoltán, Dr. Szerb Imre*)

1996 Poszter Díj az Európai Térdsebész Társaság ESSKA VII. Kongresszus, Budapest (*Dr. Hangody László, Dr. Kárpáti Zoltán, Dr. Szerb Imre*)

1996 Top Ten Advances in Orthopaedics (*Dr. Hangody László*)

1999 Honorary Member of Arthroscopy Association of North America (*Dr. Hangody László*)

1999 Oscar Miller díj – University of North Carolina, Charlotte, NC, USA (*Dr. Hangody László*)

2002 Batthyány-Strattmann díj (*Dr. Sükösd László*)

2004 A Magyar Traumatológus Társaság Lumniczer Sándor díja (*Dr. Sükösd László*)

2005 A Magyar Ortopéd Társaság Dollinger Gyula díja (*Dr. Sükösd László*)

2006 Civil Világért díj (*Dr. Szerb Imre*)

2007 A Magyar Ortopéd Társaság Dollinger Gyula díja (*Dr. Hangody László*)

2007 Markuszovszky díj (*Dr. Hangody László*)

2007 Nagykáta város díszpolgára (*Dr. Hangody László*)

2007 Pest megye díszpolgára (*Dr. Hangody László*)

2008 Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt (*Dr. Gábor Antal*)

2008 Zsótér Pál díj (*Dr. Pantó Tamás*)

2008 Életmű FAIR PLAY díj (*Dr. Gábor Antal*)

2010 Az osztály a Semmelweis Egyetem Traumatológiai Tanszéke lett

2011 Prima díj (Dr. Hangody László)
 2011 Fővárosi Önkormányzat Budapestért díja (Dr. Hangody László)
 2011 A Semmelweis Egyetem Jendrassik díja (Dr. Hangody László)
 2011 Az osztály és a tanszék elnyerte a FIFA Medical Centre of Excellence minősítést
 2013 A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja (Dr. Hangody László)
 2013 A Magyar Traumatológus Társaság Lumniczer Sándor díja (Dr. Hangody László)
 2015 A NOVOFER Alapítvány Gábor Dénes díja (Dr. Hangody László)
 2015 A Hemingway Alapítvány Dr. Szabó György díja (Dr. Hangody László)
 2017 Széchenyi díj (Dr. Hangody László)
 2017 Pro Sanitate díj (Dr. Gábor Antal)
 2017 Batthyány-Strattmann díj (Dr. Hangody László)
 2017 A Magyar Ortopéd Társaság Különdíja (Dr. Udvarhelyi Iván)
 2017 Akadémiai Szabadalmi Nívódíj (Dr. Hangody László)
 2019 A Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja (Dr. Hangody László)
 2020 ESSKA Teacher (Dr. Hangody László, Dr. Pánics Gergely)
 2020 Az osztály ESSKA Teaching Center címet kapott
 2022 A Magyar Kórház Szövetség Dr. Svébis Mihály életműdíja (Dr. Hangody László)

100 év történelme mutasson utat a jövő nemzedékeinek!

Hangody László és Kárpáti Zoltán

